

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a szakoktatás és -képzés területén való fokozott európai együttműködés 2011–2020-as időszakra vonatkozó prioritásairól

(2010/C 324/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

TUDATÁBAN ANNAK, HOGY

1. A Tanács 2002. november 12-én jóváhagyta a szakoktatás és -képzés terén folytatott megerősített európai együttműködés előmozdításáról szóló tanácsi állásfoglalást⁽¹⁾, mely később az Európai Unió tagállamainak, az EFTA/EGT tagországainak és a tagjelölt országoknak a szakoktatásért és -képzésért felelős miniszterei, valamint a Bizottság és az európai szociális partnerek 2002. november 29–30-i koppenhágai találkozóján a szakoktatás és -képzés teljesítményének, minőségének és vonzerejének javítására irányuló stratégiaként – ismertebb néven koppenhágai folyamat – elfogadott nyilatkozat alapját képezte;
2. Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló, 2006. december 18-i európai parlamenti és tanácsi ajánlás⁽²⁾ arra ösztönzi a tagállamokat, hogy fejlesszék a kulcskompetenciák mindenki számára való biztosítását az egész életen át tartó tanulási stratégiáik részeként, hogy így valamennyi fiatal számára felkínálják azokat az eszközöket, amelyekkel a kulcskompetenciákat olyan szintre fejleszthetik, amely a további tanulás és a munkába állás alapját képezi;
3. Az új munkahelyekhez szükséges új készségekről szóló, 2007. november 15-i tanácsi állásfoglalás⁽³⁾ kiemeli, hogy a munkavállalóknak a tudásalapú társadalom új munkahelyeire való felkészítése céljából haladéktalanul elébe kell menni a jövőbeli készségigényeknek olyan intézkedések végrehajtásával, amelyek célja az ismereteknek, a készségeknek és a kompetenciáknak a gazdaság igényeihez való igazítása, és az esetleges hiányok orvosolása;
4. A felnőttkori tanulásról szóló, 2008. május 22-i következtetéseiben a Tanács elismerte, hogy a felnőttkori tanulás kulcsszerepet játszhat a lisszaboni stratégia céljainak teljesítésében azáltal, hogy növeli a társadalmi kohéziót, az új munkahelyek betöltéséhez szükséges készségekkel ruházza fel a polgárokat, és hozzásegíti Európát a globalizáció jelentette kihívások megfelelőbb megoldásához, valamint felkérte a tagállamokat, hogy foglalkozzanak a felnőttkori tanulással kapcsolatos több konkrét intézkedéssel⁽⁴⁾;
5. A fiatalok mobilitásáról szóló, 2008. november 21-i tanácsi következtetésekben⁽⁵⁾ a tagállamok felkérést kaptak, hogy a szakoktatásban és -képzésben részt vevő minden fiatal számára biztosítsák annak lehetőségét, hogy valamilyen

mobilitási programban részt vegyen, illetve hogy a szakoktatás keretében biztosított mobilitási lehetőségeket növeljék;

6. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői a pályaorientációnak az egész életen át tartó tanulás stratégiáiba való fokozottabb integrálásáról szóló, 2008. november 21-i állásfoglalásukban⁽⁶⁾ hangsúlyozták, hogy segíteni kell az egyéneket abban, hogy azonosítsák meglévő készségeiket, valamint meghatározzák az életpálya-lehetőségeik javításához szükséges tanulási célokat;
7. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2009. május 12-én elfogadott, az oktatási és képzési intézmények, valamint a szociális partnerek, különösen a munkáltatók közötti partnerségnek az egész életen át tartó tanulással összefüggésben történő megerősítéséről szóló következtetésekben⁽⁷⁾ a tagállamokat e partnerségek aktív előmozdítására ösztönzik;
8. Az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről („Oktatás és képzés 2020”) szóló, 2009. május 12-i tanácsi következtetésekben⁽⁸⁾ a 2020-ig terjedő időszakra az európai együttműködést olyan keretrendszerben alakították ki, amely az egész életen át tartó tanulás megközelítésének alkalmazásával az oktatási és képzési rendszerek egészére kiterjed;
9. Az Európai Tanács a 2010. március 25–26-i és június 17-i következtetéseiben⁽⁹⁾ az Európa 2020 stratégia keretében két kiemelt célt határozott meg az oktatás és képzés terén. Ezenfelül felkérte a Bizottságot, hogy nyújtsa be a stratégia végrehajtásához szükséges azon fellépésekre vonatkozó javaslatait, amelyeket uniós szinten – különösen a kiemelt kezdeményezések révén – kell megvalósítani;
10. Az egész életen át tartó tanulást támogató kompetenciákról és az „új munkahelyekhez szükséges új készségek” elnevezésű kezdeményezésről szóló, 2010. május 11-i következtetéseiben⁽¹⁰⁾ a Tanács arra sürgette a tagállamokat, hogy tegyenek többet a szakoktatás és -képzés területén a kulcskompetenciák teljes köre elsajátításának, naprakésszé tételének és fejlesztésének támogatása érdekében, továbbá támogassák a szakoktatásban és -képzésben részt vevő tanárok és oktatók szakmai alap- és továbbképzését, többek között annak érdekében, hogy azok képessé váljanak a kompetenciaalapú megközelítésből adódó új feladatok ellátására;

⁽¹⁾ HL C 13., 2003.1.18., 2. o.

⁽²⁾ HL L 394., 2006.12.30., 10. o.

⁽³⁾ HL C 290., 2007.12.4., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 140., 2008.6.6., 10. o.

⁽⁵⁾ HL C 320., 2008.12.16., 6. o.

⁽⁶⁾ HL C 319., 2008.12.13., 4. o.

⁽⁷⁾ 9876/09.

⁽⁸⁾ HL C 119., 2009.5.28., 2. o.

⁽⁹⁾ EUCO 7/1/10 REV 1, illetve EUCO 13/1/10 REV 1.

⁽¹⁰⁾ HL C 135., 2010.5.26., 2. o.

11. Az oktatás és a képzés szociális dimenziójáról szóló, 2010. május 10–11-i tanácsi következtetéseiben ⁽¹¹⁾ a tagállamok felkérést kaptak, hogy szakképzési utak és programok révén segítsék elő a kulcskompetenciák elsajátítását, és tegyenek megfelelőbb lépéseket a hátrányos helyzetű tanulók szükségleteinek kielégítésére;

HANGSÚLYOZZÁK, HOGY

1. A szakmai alap- és továbbképzésnek egyaránt kettős célja az, hogy hozzájáruljon a foglalkoztathatósághoz és a gazdasági növekedéshez, illetve a szélesebb körű társadalmi kihívások kezeléséhez, ideértve különösen a társadalmi kohézió előmozdítását. Vonzó és kihívást jelentő életpálya-lehetőségeket kell nyújtania a fiatalok és a felnőttek számára, és azonos mértékben kell kiterjednie a nőkre és a férfiakra, továbbá a nagy potenciállal rendelkezőkre és azokra, akiket bármely okból a munkaerőpiacról való kiszorulás veszélye fenyeget;
2. A jövő európai munkaerőpiaca egyszerre fog szembesülni az elöregedő népesség problémájával, és azzal, hogy a szakmai alapképzési rendszerekben és a munkaerőpiacon egyre kisebb számban vesznek részt a fiatalok. A munkaerőpiacnak ezzel párhuzamosan a folyamatos technológiai fejlődés és a változó gazdasági körülmények jelentette kihívásokkal is szembe kell néznie. Ennélfogva a felnőttektől – és különösen az idősebb munkavállalóktól – fokozott mértékben várják majd el, hogy szakmai továbbképzés keretében frissítsék készségeiket és kompetenciáikat, valamint szélesítsék azok körét;
3. A jelenlegi gazdasági visszaesés súlyos hatással lehet a szakoktatásba és -képzésbe történő befektetésre. A költségvetési megszorítások miatt innovatív megoldásokra van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a szakoktatás és -képzés fenntartható finanszírozásban részesüljön, és hogy a források elkülönítése és elosztása hatékonyan és méltányosan történjen;
4. A munkaerőpiaci igények és a készségek közötti megfelelés hiánya akadályozhatja a termelékenységet, a növekedést és a versenyképességet. A képesítési rendszer minden szintjén előre fel kell mérni a készségigényeket és a hiányosságokat, és az eredményeket fel kell használni a szakpolitikák és a gyakorlat kialakítása során annak érdekében, hogy a szakoktatási és -képzési szolgáltatások jobban megfeleljenek a gazdaság, a polgárok és az egész társadalom igényeinek;
5. A szakoktatási és -képzési keretek kialakítása a nemzeti kormányoknak, a szociális partnereknek, a munkaadóknak és más érdekeltnek – így az ágazat-specifikus szervezeteknek, a szakoktatási és -képzési szolgáltatóknak, a tanároknak, a szakoktatóknak, illetve a tanulóknak – közös feladata, mivel mindnyájuk közös érdeke a szorosabb együttműködés;
6. Az európai és a nemzeti szakpolitikákban hangsúlyt kell helyezni arra, hogy a tudásalapú társadalomban a szakoktatásban és -képzésben szerzett készségek és kompetenciák ugyanannyira fontosak, mint a felsőoktatásban szerettek;

⁽¹¹⁾ Lásd a 10. lábjegyzetet.

7. A szakoktatási és -képzési kiválóság az európai társadalmak és gazdaságok jelentős tényezője, ezért döntő fontosságú annak továbbfejlesztése. A világszínvonalú szakoktatás és -képzés elengedhetetlen ahhoz, hogy Európa továbbra is a világ legnagyobb ipartermék-exportőre maradjon. A jól teljesítő szakoktatási és -képzési ágazat ezenfelül az európai szociális jóléti modell megtartása szempontjából is nagy jelentőséggel bír;

ELISMERIK, HOGY

A koppenhágai folyamat döntő szerepet játszott a szakoktatás és -képzés jelentőségének megismertetésében, uniós és nemzeti szinten egyaránt ⁽¹²⁾. A folyamat keretében kialakított együttműködés eredményeképpen megállapodás született a közös európai célokról, megvitatták a nemzeti modelleket és kezdeményezéseket, valamint megvalósult a legjobb gyakorlatok uniós szintű cseréje. A jelenlegi gazdasági válság még jobban rámutat a szakoktatás és -képzés jelentőségére. A szakoktatás és -képzés fontos szerepének mélyrehatóbb ismerete azonban nem feltétlenül von maga után további forrásokat és finanszírozást.

A szakoktatás és -képzés terén folytatott európai együttműködés jelentős változásokat eredményezett a tagállami szakpolitikákban, és az átláthatósággal, a képesítések és kompetenciák elismerésével, illetve a minőségbiztosítással kapcsolatos alábbi fontos uniós eszközök létrehozásához vezetett: Europass ⁽¹³⁾, az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) ⁽¹⁴⁾, az európai szakoktatási és szakképzési kreditrendszer (ECVET) ⁽¹⁵⁾ és a szakoktatás és szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakerete (EQAVET) ⁽¹⁶⁾;

Az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszer támogatja és előmozdítja az általános oktatást, a szakoktatást és -képzést és a felsőoktatást lefedő, átfogó nemzeti képesítési keretrendszerek bevezetését, melyekhez a tanulási eredmények szolgálnak alapul. Azzal, hogy a hangsúly az inputorientált tanulási folyamatról átkerül a tanulási eredményekre, e keretek lehetőséget adnak az egész életen át tartó tanulásra, és segítenek a munkaerőpiaci igényeknek való jobb megfelelés elérésében. Az országok többségében az inputorientált tanulási folyamatokról a tanulási eredmények irányába történő hangsúlyeltolódás a szakpolitikákban és a gyakorlatban is egyértelműen tapasztalható;

A tagállamok egyre inkább azon a véleményen vannak, hogy az uniós eszközök támogatni tudják az átlátható, átjárható, rugalmas és inkluzív tagállami képesítési rendszereket. Jelenleg azonban nem mindegyik uniós eszköz esetében élnek a benne rejlő minden lehetőséggel. Annak ellenére, hogy kialakulóban van az oktatás és képzés európai térsége, a mobilitás akadályainak felszámolására vonatkozó eredeti célkitűzést még nem sikerült elérni. A szakoktatásban és -képzésben tovább kell erősíteni a tanulmányi mobilitást;

⁽¹²⁾ Lásd a Cedefopnak és az Európai Képzési Alapítványnak az elért eredményekről szóló 2010. évi jelentését.

⁽¹³⁾ A 2241/2004/EK határozat, HL L 390., 2004.12.31., 6. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 111., 2008.5.6., 1. o.

⁽¹⁵⁾ HL C 155., 2009.7.8., 11. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 155., 2009.7.8., 1. o.

Ahogy a koppenhágai folyamat is megerősítette a szakoktatás és -képzés által a lisszaboni stratégiában (2000–2010) játszott szerepet, e következtetéseknek is arra kell irányulniuk, hogy segítsék a foglalkoztatást és a növekedést célzó új „Európa 2020” stratégia és az ehhez kapcsolódó kiemelt kezdeményezések kiemelt céljainak elérését. Ezenfelül a szakoktatás és -képzés szerepet kell, hogy kapjon az oktatás terén kitűzött alábbi két kiemelt cél elérésében: a 30–34 éves korúak körében 2020-ig legalább 40 %-ra kell növelni a felsőoktatásban vagy annak megfelelő oktatásban végzettség arányát, illetve a korai iskolaelhagyók arányát 10 % alá kell szorítani.

A szakoktatás és -képzés célkitűzéseinek továbbá összhangban kell maradniuk az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerében („Oktatás és képzés 2020”) meghatározott átfogó célokkal és prioritásokkal. A fiatalok és a felnőttek mobilitásának előmozdítása érdekében a koppenhágai folyamat keretében folytatott európai együttműködésnek elő kell segítenie az oktatás és szakképzés európai térségének kialakítását, melyben az egyik országban megszerzett képesítéseket a többi uniós országban is elismerik. Az európai szakoktatás és -képzés sokszínűsége egyrészt olyan előny, mely a kölcsönös tanulás alapjául szolgálhat, másrészt viszont átláthatóságra és a minőségbiztosítással kapcsolatos közös megközelítésre van szükség annak érdekében, hogy a különböző rendszerek között kölcsönös bizalom alakulhasson ki;

MEGÁLLAPODUNK ABBAN, HOGY

Új lendületet kell adni a koppenhágai folyamat keretében folytatott együttműködésnek. Mivel a koppenhágai folyamat az „Oktatás és képzés 2020” stratégiai keretrendszer szerves része, a szakoktatás és -képzés célkitűzéseinek összhangban kell maradniuk az e keretrendszerben meghatározott átfogó célokkal. Ezenkívül a koppenhágai folyamat felülvizsgálata során egyaránt figyelembe kell venni a megszerzett tapasztalatokat és az új kihívásokat, valamint a politikai környezet változásait a 2011 és 2020 közötti évtizedben, különösen az „Európa 2020” stratégia fényében;

Ennek megfelelően és a szubszidiaritás elvének maradéktalan tiszteletben tartása mellett a tagállamok felkérést kapnak, hogy veyék fontolóra az alábbiak elfogadását:

- I. a szakoktatás és -képzés 2020. évi helyzetére vonatkozó átfogó elképzelés;
- II. stratégiai célok a 2011–2020-as időszakra, több támogató jellegű transzverzális céllal együtt;
- III. a koppenhágai folyamat kormányzásának és a folyamatra vonatkozó felelősségvállalásnak az elvei;
- IV. az első négy évben (2011–2014) teljesítendő rövid távú célok;

az alábbi I–IV. szakaszban foglaltak szerint.

I. A SZAKOKTATÁS ÉS -KÉPZÉS 2020. ÉVI HELYZETÉRE VONATKOZÓ ÁTFOGÓ ELKÉPZELÉS

2020-ra el kell érni, hogy az európai szakoktatási és -képzési rendszerek vonzóbbak, aktuálisabbak, fokozottan életpálya-orientáltak, innovatívabbak, elérhetőbbek és rugalmasabbak legyenek, mint 2010-ben, és hogy az alábbiak biztosításával előmozdítsák az egész életen át tartó tanulásban a kiválóságot és a méltányosságot:

- vonzó és inkluzív szakoktatás és -képzés (alap- és továbbképzés egyaránt), magasan kvalifikált tanárokkal és szakoktatókkal, innovatív tanulási módszerek, magas szintű infrastruktúra és létesítmények, a munkaerő-piaci igényekhez való nagy fokú igazodás, illetve a további oktatási és képzési formákban való részvételi lehetőségek,
- magas színvonalú szakmai alapképzés, melyet a tanulók, a szülők és a társadalom ugyanolyan vonzónak és értékesnek tarthat, mint az általános oktatást; a szakmai alapképzés kulcskompetenciákat és speciális szakkészségeket egyaránt kell, hogy nyújtson a tanulók számára,
- könnyen hozzáférhető és életpálya-orientált szakmai továbbképzés a munkavállalók, a munkaadók, a független vállalkozók és a munkanélküliek számára, amely elősegíti a kompetenciák fejlesztését és az életpályaváltást,
- a tanulási eredményekre vonatkozó megközelítésen alapuló rugalmas szakoktatási és -képzési rendszerek, melyek támogatják a rugalmas tanulási utakat, lehetőséget adnak a különböző oktatási és képzési alrendszerek (iskolai oktatás, szakoktatás és -képzés, felsőoktatás, felnőttoktatás) közötti átjárásra, és melyek lehetővé teszik a nem formális és az informális tanulás, többek között a munkavégzés során szerzett kompetenciák validálását,
- európai oktatási és képzési térség, átlátható képesítési rendszerekkel, melyek lehetővé teszik a tanulási eredmények transzferjét és felhalmozását, illetve a képesítések és kompetenciák elismerését, és melyek fokozzák az országok közötti mobilitást,
- az országok közötti mobilitásra vonatkozó lehetőségek jelentős növelése a szakoktatásban és -képzésben részt vevő tanulók, valamint az e területen tevékenykedő szakemberek számára,
- könnyen elérhető és magas színvonalú, koherens hálózatot képező tájékoztató, pályaorientációs és tanácsadó szolgálatok az élet egésze során, melyek lehetővé teszik az európai polgárok számára, hogy megalapozott döntéseket hozzanak, és hogy tanulmányi és szakmai életpályájukat – a nemek szerinti hagyományos munkavállalói profiltól függetlenül – irányítsák.

II. STRATÉGIAI CÉLOK A 2011–2020-AS IDŐSZAKRA

1. A szakoktatás és -képzés minőségének és hatékonyságának javítása – vonzó jellegének erősítése és a munkaerőpiachoz történő igazodásának fokozása ⁽¹⁷⁾

A szakoktatás és -képzés nagymértékben kell, hogy igazodjon a munkaerőpiachoz és az emberek szakmai pályafutásához. A szakoktatás és -képzés vonzó jellegének erősítése érdekében a tagállamoknak az alábbi célok elérésére kell törekedniük, illetve az alábbi intézkedéseket kell megtenniük:

1.1. A szakmai alapképzés vonzó tanulási lehetőségé tétele

- a) A szakmai alapképzés minőségének fokozása (lásd még az alábbi 1.2. pontot) a tanári, szakoktatói és iskolavezetői munka szakmai színvonalának emelésével és kompetenciáinak javításával, valamennyi oktatási szint között rugalmas képzési utak bevezetésével, illetve a szakoktatásban és -képzésben rejlő lehetőségekkel kapcsolatos ismeretek terjesztésével. Ez különösen fontos azokban a tagállamokban, ahol a szakoktatás és -képzés jelentőségét alábecsülik;
- b) Olyan gyakorlati tevékenységek, valamint olyan színvonalas tájékoztatás és tanácsadás támogatása, amelyek révén a kötelező oktatásban részt vevő fiatal tanulók és szüleik megismerkedhetnek a különböző szakmákkal és életpálya-lehetőségekkel;
- c) Annak biztosítása, hogy a kulcskompetenciák bekerüljenek a szakmai alapképzés tantervébe, valamint az értékelés megfelelő eszközeinek kialakítása;
- d) Az életpályamenedzsment-készségek fejlesztését elősegítő oktatási és tanulási tevékenységek szervezése a szakmai alapképzésben;
- e) A szakmai alapképzésben részesülők számára megfelelő modern technikai felszerelést, oktatási anyagokat és infrastruktúrát kell biztosítani. A szakoktatási és -képzési szolgáltatóknak mérlegelniük kell a költség- és eszközmegosztást egymás között és a vállalatokkal együttműködésben. Ösztönözni kell továbbá a megfelelő infrastruktúrával rendelkező vállalatokban folytatott munkahelyi tanulást;
- f) A nemzeti ellenőrzési rendszerek révén nyomon kell követni a szakoktatásban és -képzésben részt vett végzős tanulóknak a munkaerőpiacra, illetve a továbbképzés felé történő átmenetét.

1.2. A szakmai alap- és továbbképzés kiválóságának, minőségének és relevanciájának előmozdítása

1.2.1. Minőségbiztosítás

- a) A szakoktatás és -képzés magas színvonalra a vonzó jelleg előfeltétele. A jobb minőség, a fokozott átláthatóság, a kölcsönös bizalom, a munkavállalói és a

tanulói mobilitás, illetve az egész életen át tartó tanulás garantálása érdekében a tagállamoknak az EQAVET-ajánlással összhangban minőségbiztosítási kereteket kell kialakítaniuk;

- b) A tagállamoknak 2015 végéig a valamennyi szakoktatási és -képzési szolgáltatóra vonatkozó, nemzeti szintű közös minőségbiztosítási keretet kell létrehozniuk, amely a kapcsolódó munkahelyi tanulásra is kiterjed, és amely kompatibilis az EQAVET-kerettel.

1.2.2. A tanárok, szakoktatók és más szakoktatási és -képzési szakemberek munkájának szakmai színvonala

- a) A tagállamoknak rugalmas képzéssel és befektetéssel javítaniuk kell a tanárok, szakoktatók, mentorok és tanácsadók alapképzését és továbbképzését. Figyelembe véve az előregedő európai tanári és szakoktatói réteget, a változó munkaerőpiacokat és munkakörnyezeteket, valamint az oktatásra leginkább alkalmas szakemberek vonzásának igényét, ez a célkitűzés még inkább döntő fontosságú. Ösztönözni kell a tanárok és szakoktatók vállalatoknál töltött szakmai gyakorlatát;
- b) A tagállamoknak együtt kell működniük a szakoktatásban és -képzésben dolgozó tanárok és oktatók változó kompetenciáira és profiljaira vonatkozó legjobb gyakorlatok és irányelvek meghatározása terén. Ezt a feladatot az Európai Bizottság és a Cedefop támogatásával, valamint az utóbbinak a szakoktatásban és -képzésben dolgozó tanárookra és oktatókra vonatkozó hálózatával együttműködésben kell végrehajtani.

1.2.3. A munkaerőpiachoz igazodás

Fokozni kell a szakmai alap- és továbbképzés munkaerőpiachoz igazodását és a szakoktatásban és -képzésben végzett tanulók foglalkoztathatóságát az alábbi intézkedések révén:

- a) A tagállami (országos, regionális vagy helyi szintű) hatóságoknak lehetőségeket kell teremteniük az iskolák és a vállalatok közötti megerősített együttműködésre annak érdekében, hogy gyarapítsák egyrészt a tanároknak a munka gyakorlati oldaláról szerzett tudását, másrészt a szakoktatók általános pedagógiai készségeit és kompetenciáit;
- b) A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a szociális partnerek, a vállalatok, az oktatási és képzési szolgáltatók, a foglalkoztatási szolgálatok, az állami hatóságok, a kutatóintézmények és más érdekeltek közötti partnerségeket annak biztosítása érdekében, hogy a munkaerő-piaci igényekre vonatkozó információk hatékonyabban jussanak el az érintettekhez, valamint hogy nagyobb mértékű összhang valósuljon meg ezen igények, valamint a tudás, a készségek és a kompetenciák fejlesztése között. A munkaadóknak és a szociális partnereknek arra kell törekedniük, hogy egyértelműen

⁽¹⁷⁾ Ez az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer 2. stratégiai céljának felel meg.

meghatározzák, hogy rövid és hosszú távon, illetve az egyes ágazatokon belül és között milyen kompetenciákra és képzésekre tartanak igényt. Folytatni kell egy olyan, az uniós eszközökkel – például az EKKR-rel – összhangban álló közös nyelvezet⁽¹⁸⁾ kidolgozását, amelynek célja, hogy hidat építsen egyrészt az oktatás és képzés, másrészt a munka világa között;

- c) A szakoktatási és -képzési tanterveknek eredményorientáltak kell lenniük, és jobban kell igazodniuk a munkaerő-piaci igényekhez. A vállalatokkal, illetve az adott szakmához tartozó alintézményekkel folytatott együttműködési modelleknek figyelembe kell venniük ezt a célt, és visszajelzést kell adniuk a szakoktatási és -képzési intézmények számára a szakoktatásban és -képzésben végzett tanulók foglalkoztathatóságára, valamint foglalkoztatottsági arányára vonatkozóan;
- d) A szakoktatás és -képzés minőségének javítása és a munkaerőpiachoz igazodásának fokozása érdekében a tagállamoknak, és különösen a szakoktatási és -képzési szolgáltatóknak fel kell használniuk a pályaorientációs szolgáltatóktól érkező, a szakoktatásban és -képzésben végzett tanulóknak a munkaerőpiacra, illetve a továbbképzés felé történő átmenetre vonatkozó visszajelzéseket;
- e) A vállalatokkal és nonprofit szervezetekkel partnerségben folytatott munkahelyi tanuláshoz valamennyi szakmai alapképzési tanfolyam részét kell képeznie;
- f) A tagállamoknak támogatniuk kell a tanulószervező gyakorlati képzés fejlesztését, és fel kell hívniük az érintettek figyelmét erre a képzéstípusra.

2. Az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása⁽¹⁹⁾

2.1. Rugalmas hozzáférés biztosítása a képzéshez és a képesítésekhez

2.1.1. A szakmai továbbképzés tekintetében

Annak érdekében, hogy fokozzák a szakoktatás és -képzés hozzájárulását azon cél megvalósításához, mely szerint 2020-ra el kell érni, hogy a felnőttek 15 %-a vegyen részt az oktatásban és képzésben, a tagállamoknak az alábbi lépéseket kell megtenniük:

- a) Aktívan ösztönözniük kell egyrészt az egyéneket a szakmai továbbképzésben való részvételre, másrészt a szakoktatási és -képzési szolgáltatókat a szakmai továbbképzéssel kapcsolatos tevékenységeik bővítésére, különös tekintettel a munkaerő-piaci átmenet előtt állókra (mint például a veszélyeztetett munkavállalókra és a munkanélküliekre) és a hátrányos helyzetű csoportokra;
- b) Megfelelő keretet kell létrehozniuk a vállalatok arra való ösztönzése érdekében, hogy tegyenek további befektetéseket a humán erőforrás-menedzsmentbe és a szakmai továbbképzésbe.
- c) Ösztönözniük kell a rugalmas képzési kereteket (e-tanulás, esti tanfolyamok, munkaidőben nyújtott képzés stb.) annak

elősegítése érdekében, hogy a különféle élethelyzetben élők részt vehessenek a képzésben, és hogy az az eltérő igényekhez igazodjon. A továbbképzésnek valamennyi tanulási típusra ki kell terjednie, a vállalati képzést és a munkahelyi tanulást is ideértve, továbbá egyaránt hozzáférhetőnek kell lennie a nők és a férfiak számára;

- d) Ösztönözniük kell a képzési intézményeket és a munkáltatókat, hogy működjenek együtt különösen azon nagyszámú alacsony képzettségű munkavállaló képzése tekintetében, akik legfeljebb alsó középfokú végzettséggel rendelkeznek, és akik számára hasznos lenne az olyan megközelítések alkalmazása, amelyek biztosítják, hogy az alapvető készségek elsajátítására sor kerüljön a szakoktatás és -képzés során;
- e) Adott esetben a nemzeti képesítési keretrendszerre építve legkésőbb 2015-ig el kell kezdeniük kidolgozni a nem formális és az informális tanulás elismerésének és validálásának nemzeti eljárásait. Ezen eljárásoknak az ismeretekre, a készségekre és a kompetenciákra kell összpontosítaniuk függetlenül attól, hogy azokat milyen keretek között sajátították el (pl. tág értelemben vett felnőttkori tanulás, szakoktatás és -képzés, munkatapasztalat, önkéntes munka). Ezenkívül az olyan ismereteket, készségeket és kompetenciákat is nagyobb mértékben figyelembe kell venni, melyek nem feltétlenül járnak teljes körű formális képesítéssel. E tekintetben fontos a más szakpolitikai területekkel, például az ifjúság, a sport, a kultúra, a szociális ügyek és a foglalkoztatás területével folytatott szoros együttműködés;
- f) Konkrét intézkedéseket kell hozniuk annak érdekében, hogy fokozzák a munkaerőpiacon átmenet előtt álló munkavállalóknak, illetve a képzésben alulreprezentált csoportoknak (pl. a nőknek, az alulképzetteknek és az idősebb munkavállalóknak) a szakmai továbbképzésekben való részvételét. A tagállamoknak különösen arra kell törekedniük, hogy befektetéssel elérjék, hogy az egész életen át tartó tanulásban részt vevő 25–64 év közötti, alulképzett személyek számát jobban összhangba hozzák a korcsoportra jellemző átlagos részvételi aránnyal.

2.1.2. A szakmai alap- és továbbképzés terén egyaránt

- a) Integrált pályaorientációs (foglalkoztatási és tanácsadói) szolgáltatások nyújtásával elő kell segíteniük az oktatás-képzés és a munka, valamint a munkahelyek közötti átmenetet, továbbá az életpályamenedzsment-készségeket a fiatalok és a felnőttek esetében egyaránt. Alapvetően fontos, hogy az érintett szolgáltatók könnyen és objektív módon információt cserélhessenek, valamint fejleszthessék tanácsadói szolgáltatásait;
- b) Az 5. vagy magasabb EKKR-szintnek megfelelő középiskola utáni/felsőfokú szakoktatást és -képzést kell kialakítaniuk, illetve fenntartaniuk annak érdekében, hogy elősegítsék a felsőfokú vagy azzal egyenértékű képesítéssel rendelkezők 40 %-os arányára vonatkozó uniós kiemelt cél elérését;

⁽¹⁸⁾ Az európai készségek, kompetenciák és foglalkozások taxonómiája (ESCO).

⁽¹⁹⁾ Ez az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer 1. stratégiai céljának felel meg.

- c) Rugalmas tanulási utakat kell előmozdítani és erősíteniük kell az átjárhatóságot a szakoktatás és -képzés, valamint az általános és a felsőoktatás között az ezek között lévő kapcsolatok erősítésével. E cél, valamint az egész életen át tartó tanulásban való nagyobb fokú részvétel elérése érdekében a tagállamoknak fel kell gyorsítani a tanulási eredményeken alapuló átfogó nemzeti képesítési keretrendszerek kialakítását és végrehajtását;
- d) A Bizottságnak és a tagállamoknak a két európai kreditrendszer (az ECVET és az ECTS) közötti koherencia fokozására kell törekedniük.

2.2. A szakmai alap- és továbbképzés nemzetközivé tételére irányuló stratégiai megközelítés kidolgozása, valamint a nemzetközi mobilitás előmozdítása

- a) A gazdasági globalizáció arra ösztönzi a munkaadókat, a munkavállalókat és a független vállalkozókat, hogy saját országuk határait túllépő keretekben gondolkodjanak.
- A szakoktatási és -képzési szolgáltatók feladata, hogy segítsék őket e folyamatban a tanulási tartalom nemzetközi dimenziójának létrehozása, illetve a partnerintézményekkel közös nemzetközi hálózatok kialakítása révén;
- b) A tagállamoknak ösztönzők, finanszírozási programok (így az európai strukturális alapok igénybevétele), továbbá a legjobb gyakorlatok terjesztése révén támogatniuk kell a helyi és regionális hatóságokat, illetve a szakoktatási és -képzési szolgáltatókat abban, hogy kialakítsák a szakoktatás és -képzés terén folytatott, határokon átnyúló együttműködés stratégiáit annak érdekében, hogy elősegítsék a tanulók, a tanárok, a szakoktatók, illetve a szakoktatás és -képzés területén tevékenykedő más szakemberek nagyobb fokú mobilitását. A tagállamoknak a szakoktatás és -képzés azon formáit kell előmozdítaniuk, melyek módot adnak a mobilitási időszakok – többek között a szakmai gyakorlatok – külföldön való eltöltésére, és lehetőség szerint integrálják is ezen időszakokat;
- c) A tagállamoknak a nemzetközi mobilitás elősegítése érdekében szisztematikusan alkalmazniuk kell és elő kell mozdítaniuk az olyan uniós átláthatósági eszközöket, mint pl. az EKRR, az ECVET és az Europass;
- d) A tagállamoknak a tanulók és az oktatók tekintetében egyaránt elő kell mozdítaniuk a szakoktatás és -képzés keretében biztosított nyelvtanulási lehetőségeket, valamint a szakoktatás és -képzés sajátos igényeihez igazított nyelvtanulást, különös tekintettel a szakoktatásban és -képzésben folytatott határokon átnyúló együttműködésben és a nemzetközi mobilitásban az idegen nyelvek által játszott jelentős szerepre.

3. A kreativitás, az innováció és a vállalkozói készség erősítése ⁽²⁰⁾

Az innováció, a kreativitás és a vállalkozói készség, valamint az ikt felhasználásának elősegítése (a szakmai alapképzés és továbbképzés esetében egyaránt)

A szakoktatás és -képzés esetében a kreativitás és az innováció, illetve az innovatív tanulási módszerek alkalmazása ösztönöz-

heti a tanulókat, hogy megmaradjanak a szakoktatásban és -képzésben, míg képesítésüket meg nem szerzik. Ezzel a szakoktatás és -képzés elősegítheti a Tanács 2008. május 22-i, a kreativitás és az innováció előmozdításáról szóló következtetéseinek ⁽²¹⁾ megvalósítását.

- a) A tagállamoknak aktívan ösztönözniük kell a szakoktatási és -képzési szolgáltatókat, hogy „tudáspartnerségek” kialakítása érdekében működjenek együtt az innovatív vállalatokkal, a tervezőközpontokkal, a kulturális szektorral és a felsőoktatási intézményekkel. Ez értékes betekintést adna az új fejleményekbe és a kompetenciaigényekbe, illetve elősegítené a szakmai kiválóság és az innováció kialakítását. A partnerségek ezenfelül hozzájárulhatnak a gyakorlatalapú tanulási módszerek bevezetéséhez, a kísérletek ösztönzéséhez és a tantervek módosításához;
- b) Az ikt alkalmazásával maximalizálni kell a képzésben való részvételt és elő kell mozdítani az aktív tanulást, valamint segítségével ki kell dolgozni a munkahelyi és az iskolai szakoktatás és -képzés új módszereit;
- c) A tagállamoknak a munkaadókkal, a szakoktatási és -képzési szolgáltatókkal és a nemzeti vállallattámogató szolgálatokkal szoros együttműködésben támogatniuk kell a szakmai alap- és továbbképzés terén a vállalkozói készség előmozdítását célzó kezdeményezéseket. E célból ösztönözniük kell a szükséges finanszírozás rendelkezésre bocsátását (pl. tananyagok és segédeszközök céljára, valamint tanulói minivállalkozások létrehozása érdekében), továbbá törekedniük kell a regionális szintű együttműködés fokozására;
- d) A tagállamoknak támogatniuk kell az új és a leendő vállalkozókat azzal, hogy ösztönzik a szakoktatásban és a szakképzésben végzetek általi vállalkozásalapítást, valamint előmozdítják a fiatal vállalkozók tanulmányi mobilitását;

4. A méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása ⁽²²⁾

Inkluzív szakmai alap- és továbbképzés

A tagállamoknak a foglalkoztathatóságot (rövid és hosszú távon is) erősítő szakoktatást és -képzést kell nyújtaniuk, mely megfelelő életpálya-lehetőségeket biztosít, lehetőséget ad megfelelő munkatapasztalat megszerzésére, az önbizalomra, a szakmai büszkeségre és önértetre, és amely módot ad a szakmai és személyes gyarapodásra. Ennek érdekében a tagállamoknak az alábbi lépéseket kell megtenniük:

- a) Biztosítaniuk kell, hogy a szakmai alapképzés a tanulókat olyan speciális szakmai, illetve általános kulcskompetenciákkal – többek között transzverzális kompetenciákkal – gazdagítsa, melyek lehetővé teszik számukra a további oktatásban és képzésben (a szakoktatás és -képzés keretében vagy a felsőoktatásban) való részvételt, valamint elősegítik a pályaválasztást és a munkaerő-piaci részvételt és átmenetet. A szakoktatásban és -képzésben szerzett ismeretek, készségek és kompetenciák révén a tanulóknak képesnek kell lenniük szakmai pályájuk alakítására és az aktív társadalmi szerepvállalásra;

⁽²¹⁾ HL C 141., 2008.6.7., 17–20. o.

⁽²²⁾ Ez az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer 3. stratégiai céljának felel meg.

⁽²⁰⁾ Ez az „Oktatás és képzés 2020” keretrendszer 4. stratégiai céljának felel meg.

- b) Gondoskodniuk kell arról, hogy a felnőttoktatási rendszerek elősegítsék a kulcskompetenciák elsajátítását és továbbfejlesztését. Ezt a szakoktatási és -képzési szolgáltatókkal, a helyi közösségekkel, a civil társadalmi szervezetekkel stb. együttműködésben lehet megvalósítani;
- c) Megelőző és korrekciós intézkedésekkel arra kell törekedniük, hogy a szakoktatás és -képzés maximálisan elősegítse a korai iskolaelhagyók számának 10 % alá történő csökkentését. Ezt például a munkaerőpiachoz igazodó szakoktatás és -képzés révén, a munkahelyi tanulás és a tanulószerveződések gyakorlati képzés fokozásával, rugalmas tanulási utakkal, hatékony pályaorientációval és tanácsadással, illetve olyan tananyaggal és oktatási módszerekkel lehet elérni, melyek figyelembe veszik a fiatalok életmódját és érdeklődését, egyben megőrzik a szakoktatás és -képzés magas szintű minőségi normáit;
- d) Megfelelő intézkedésekkel biztosítaniuk kell az egyenlő részvétel lehetőségét, különösen a kirekesztés veszélyének kitétt személyek és csoportok (jelesül az alulképzett és a képzettség nélküli, a sajátos szükségletekkel bíró, illetve hátrányos helyzetű személyek és az idősebb munkavállalók) számára. Az ilyen csoportoknak a szakoktatásban és a szakképzésben való részvételét pénzügyi és egyéb eszközökkel, az informális és nem formális tanulás validálásával, valamint a rugalmas képzési utak biztosításával kell elősegíteni és ösztönözni;
- e) Elő kell mozdítaniuk a szakoktatásban és -képzésben az aktív polgári szerepvállalást, például a szakoktatási és -képzési szolgáltatók és a civil társadalmi szervezetek közötti partneriségek ösztönzésével, vagy – a nemzeti jogszabályokkal és gyakorlattal összhangban – a tanulók szakoktatási és -képzési intézményekben való képviselőjének előmozdításával. Ez elősegítheti az önkéntes tevékenységek során elsajátított készségek és kompetenciák validálását.

5. A négy stratégiai célt támogató transzverzális célok

- a) A szakoktatásban és -képzésben érdekelt felek nagyobb szerepvállalása és a szakoktatás és -képzés terén folytatott uniós együttműködés eredményeinek nagyobb fokú láthatósága – A szakoktatásban és -képzésben érdekelt felek nagyobb szerepvállalása eredményeképpen az ezen a téren folytatott uniós együttműködés eredményei is kézzelfoghatóbbá válnak. Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak ezért fontolóra kell venniük az érdekeltek különböző csoportjaival folytatott egyértelmű és személyre szabott kommunikációt, nemzeti és uniós szinten egyaránt. A rendelkezésre álló uniós eszközök felhasználását elősegítendő a tanulók, illetve valamennyi érintett fél számára részletes és személyre szóló információt kell biztosítani;
- b) Az átláthatóság, elismerés, minőségbiztosítás és mobilitás terén meglévő különböző uniós és nemzeti eszközök összehangolt irányítása – A négy stratégiai céllal összhangban a tagállamoknak az elkövetkezendő években kiemelt prioritásként az átláthatóság, elismerés, minőségbiztosítás és mobilitás terén meglévő különböző uniós és nemzeti eszközök

koherens és egymást kiegészítő módon történő felhasználására kell törekedniük. Szükséges, hogy ezeket az eszközöket a koppenhágai folyamat keretében koordinált módon irányítsák, és hogy erősebb szinergiát teremtsenek a bolognai folyamat eszközeivel és elveivel;

- c) A szakoktatás és -képzés és a többi releváns szakpolitikai terület közötti együttműködés fokozása – A tagállamoknak és az Európai Bizottságnak fokozniuk kell a szakoktatás és -képzés és a többi releváns szakpolitikai terület, például a foglalkoztatás, a gazdasági ügyek, a kutatás és innováció, a szociális ügyek, az ifjúság, a sport és a kultúra közötti együttműködést az *Európa 2020* stratégia integrált iránymutatásainak követése, valamint a kompetenciák és képesítések elismerésének fokozása érdekében;
- d) A szakoktatással és -képzéssel kapcsolatos uniós szintű politikai döntéshozatallal összefüggő adatok minőségének és összehasonlíthatóságának javítása – A szakoktatásra és -képzésre vonatkozó uniós szintű szakpolitikai döntéshozatalt a meglévő, összehasonlítható adatokra kell alapozni. Ennek érdekében a tagállamoknak az egész életen át tartó tanulás programját felhasználva a szakoktatásra és -képzésre vonatkozó – többek között a szakoktatási és -képzési mobilitáshoz kapcsolódó – releváns és megbízható adatokat kell gyűjteniük, és ezeket az Eurostat rendelkezésére bocsátaniuk. A tagállamoknak és a Bizottságnak közösen meg kell állapodniuk arról, hogy először mely adatokat bocsássák rendelkezésre.
- e) Az uniós támogatás kiaknázása – Az európai strukturális alapokat és az egész életen át tartó tanulás programját (és azok utódprogramjait) a szakoktatás és -képzés elfogadott prioritásainak – így a nemzetközi mobilitás és a tagállamok által végrehajtott reformok – támogatására kell használni.

III. A KOPPENHÁGAI FOLYAMAT KORMÁNYZÁSÁNAK ÉS A FOLYAMATRA VONATKOZÓ FELELŐSÉGVÁLLALÁSNAK AZ ELVEI

- A tagállamoknak határozott kötelezettséget kell vállalniuk arra, hogy az *Európa 2020* nemzeti reformprogramjainak keretében megvalósítják a koppenhágai folyamat prioritásait;
- A koppenhágai folyamat szerinti jelentéstételt be kell illeszteni az „Oktatás és képzés 2020” stratégiai keret szerinti jelentéstételbe. Ez az *Európa 2020* stratégiával kapcsolatos jelentéstételhez való hozzájárulás leghatékonyabb módját képezné, és kézzelfoghatóbbá tenné az egész életen át tartó tanulásban a szakoktatás és -képzés által játszott szerepet,
- Fokozni kell a szakoktatás és -képzés terén az együttműködést. Az együttműködést továbbra is a nyitott koordinációs módszer mint fő mechanizmus keretében kell folytatni. Az egymástól tanulást és az innovatív projekteket a nemzeti szakpolitika-alakítás támogatásának eszközeként kell felhasználni,

- A szakképzésért felelős főigazgatók (DGVT), az európai szociális partnerek és a szakképzési tanácsadó bizottság (ACVT) továbbra is aktív szerepet kell, hogy játsszanak a koppenhágai folyamat irányításában,
- A Cedefopnak és az Európai Képzési Alapítványnak továbbra is támogatnia kell a szakpolitika alakítását és végrehajtását, jelentést kell tennie a stratégiai célok, illetve a rövid távon teljesítendő célok elérése érdekében tett lépésekről, és adatokkal kell szolgálnia a szakképzési szakpolitikai döntéshozatalhoz,
- A szakoktatási és szakképzési szolgáltatókat ösztönözni kell arra, hogy a fenti célok előmozdítása érdekében európai szinten működjenek együtt,
- A globális partnerekkel folytatott szakpolitikai párbeszéd és tapasztalatcsere hozzájárulhat a jelenlegi és jövőbeli kihívások kezeléséhez. Meg kell erősíteni a potenciális tagjelölt országokkal, az Európai Képzési Alapítvány által segített szomszédos országokkal, illetve a nemzetközi szervezetekkel – különösen az OECD-vel, az Európa Tanáccsal, a Nemzetközi Munkügyi Szervezettel és az UNESCO-val – való cseréket és együttműködést. Az ebben a tevékenységben való részvétel jogát valamennyi tagállam számára biztosítani kell,
- Az elért eredményekről szóló, a tagállami kormányok és a szociális partnerek általi, rendszeres időközönkénti jelentéstétel elősegítésére el kell készíteni a rövid távú célok listáját.

IV. RÖVID TÁVÚ CÉLOK 2011–2014

A fent említett célok alapján – és teljes mértékben tiszteletben tartva a tagállamoknak az oktatás tartalmára és az oktatási és képzési rendszereik megszervezésére vonatkozó hatáskörét – több rövid távú cél került meghatározásra az elkövetkező négy évre (2011–2014) ⁽²³⁾. Ezek az alábbiak:

1. A szakoktatás és -képzés minőségének és hatékonyságának javítása – vonzerejének és a munkaerőpiachoz történő igazodásának fokozása

1.1. A szakoktatás és -képzés vonzerejének és a kiválóságnak a fokozása

Nemzeti szintű fellépések:

- a) A szakoktatás és -képzés vonzerejének és kiválóságának előmozdítását célzó tevékenységek, például népszerűsítő kampányok és szakismereti versenyek szervezése;
- b) Olyan tevékenységek támogatása, amelyek révén a kötelező oktatásban részt vevő fiatal tanulók megismerkedhetnek a különböző szakmákkal és életpálya-lehetőségekkel.

Unió szintű támogatás:

- Szakpolitikai dokumentum a szakképzési kiválóságnak az intelligens és fenntartható növekedésben betöltött szerepéről,

⁽²³⁾ A szakképzésért felelős főigazgatók (DGVT) és a szakképzési tanácsadó bizottság (ACVT) megbeszéléseit követően.

- A szakoktatást és -képzést népszerűsítő kampányok európai támogatásának mérlegelése, ideértve a szakoktatás és -képzés vonzerejét vizsgáló Eurobarometer-felmérést is,
- Szakismereti versenyek ösztönzése európai és/vagy globális szinten.

1.2. A minőség javítása és a munkaerőpiachoz történő igazodás fokozása

Nemzeti szintű fellépések:

- a) A szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakeretére (EQAVET) vonatkozó ajánlás végrehajtásához megfelelő intézkedések elfogadása, valamint a szakoktatás és -képzés nemzeti minőségbiztosítási kerete irányába tett lépések;
- b) Adott esetben annak biztosítása, hogy a kulcskompetenciák és az életpályamenedzsment-készségek megfelelően bekerüljenek a szakmai alapképzési tantervekbe és a szakmai továbbképzés nyújtotta képzési lehetőségek révén elsajátíthatók legyenek;
- c) A kormányoknak, a szociális partnereknek és a szakoktatási és szakképzési szolgáltatóknak meg kell hozniuk az alábbiakhoz szükséges intézkedéseket:

- a munkaalapú tanulás – beleértve a tanulószerveződéses gyakorlati képzést – maximalizálása, elősegítve ezzel, hogy 2012-re Európában növekedjen a tanulószerveződéses tanulók száma,

- a szakoktatási és szakképzési intézmények és a (profitorientált és nonprofit) vállalatok közötti együttműködés fokozását segítő lehetőségek – például a tanárok számára biztosított vállalati szakmai gyakorlat – megerősítése,

- a szakoktatási és szakképzési intézményeknek visszajelzés küldése a szakoktatásban és szakképzésben végzetek foglalkoztathatóságáról;

- d) A tanulásból a munkába való átmenet figyelemmel kísérésére szolgáló monitoringrendszerek létrehozására irányuló munka folytatása.

Unió szintű támogatás:

- Iránymutatás és technikai támogatás az EQAVET megvalósításához,
- Az EQAVET tagállami megvalósításának áttekintése 2013-ban,
- A Leonardo da Vinci programon belül a minőségbiztosítási projektek tematikus összekapcsolása,
- Vademecum/tanulmány a munkaalapú tanulás sikeres modelljeiről (a Cedefop közreműködésével),
- A készség- és kompetenciaszükségletek alakulására vonatkozó előrejelzéseknek a megerősítése, elsősorban készség-előrejelzések révén (Cedefop), valamint Európai Készségügyi Tanácsok létrehozásával,

- Az oktatás és képzés világát a munka világával összekötő, a többi uniós eszközzel, így az EKKR-rel összhangban álló közös nyelvezet kialakítása (ESCO),
- Bizottsági javaslat alapján a foglalkoztathatóságra vonatkozó uniós referenciaérték elfogadásának mérlegelése,
- A szakoktatásban és -képzésben dolgozó tanárok és oktatók változó profiljára vonatkozóan legjobb gyakorlatok és irányelvek kidolgozása (a Cedefoppal közösen);

2. Az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás megvalósítása

2.1. Az egész életen át tartó tanulás támogatása

Nemzeti szintű fellépések:

- a) Valamennyi érdekelt jogainak és kötelezettségeinek, valamint az ösztönzők alkalmazásának az áttekintése, továbbá a szakmai továbbképzésben való részvételt ösztönző megfelelő intézkedések meghozatala annak érdekében, hogy a szakoktatás és -képzés a lehető legnagyobb mértékben járuljon hozzá az „Oktatás és képzés 2020” stratégia keretében az egész életen át tartó tanulásban való felnőttkori részvétellel vonatkozóan meghatározott 15 %-os referenciaérték eléréséhez;
- b) Az európai képesítési keretrendszerre (EKKR) vonatkozó ajánlás végrehajtása:
 - átfogó nemzeti képesítési keretrendszerek (NKKR) kidolgozása a tanulási eredményeken alapuló megközelítésre építve. A nemzeti képesítési keretrendszerek katalizátor-ként való felhasználása a szakoktatás és -képzés és a felsőoktatás közötti átjárhatóság növelése, a szakoktatás és -képzés középiskola utáni/magasabb EKKR-szintekre emelése vagy e szinteken tartása, valamint rugalmas tanulási utak kialakítása érdekében,
 - 2012-ig a nemzeti képesítési keretrendszerek szintjeinek megfeleltetése az európai képesítési keretrendszer szintjeivel;
- c) A nem formális és az informális tanulás validálási eljárásainak kidolgozása és azok alkalmazásának előmozdítása, melyeket az európai képesítési keretrendszer és a nemzeti képesítési keretrendszerek, valamint pályaaorientáció támogat;
- d) A munkaerő-piaci igényekhez szorosan kapcsolódó integrált (oktatás, képzés, foglalkoztatás) pályaaorientációs szolgáltatások nyújtása;
- e) Az ECVET végrehajtása: lásd alább a 2.2. pontot.

Uniós szintű támogatás:

- Szakpolitikai kézikönyv a szakmai továbbképzéshez való hozzáférésről és az abban való részvételről,

- Iránymutatás és technikai támogatás az európai képesítési keretrendszer megvalósításához, elsősorban a tanulási eredményeken alapuló megközelítés alkalmazása céljából,
- A nemzeti képesítési keretrendszerekkel kapcsolatos fejlemények feltérképezése a CEDEFOP és az Európai Képzési Alapítvány (ETF) által,
- Tanácsi ajánlás a nem formális és informális tanulás validálásáról (2011),
- Az egész életen át tartó pályaaorientációval kapcsolatos politikák, rendszerek és gyakorlatok kialakítása területén elért eredményekről szóló jelentés 2011-ben (CEDEFOP, ETF és ELGPN).

2.2. A mobilitás fokozása

Nemzeti szintű fellépések:

- a) Az ajánlással összhangban előrelépés az ECVET megvalósításában, valamint részvétel az ECVET mobilitásban játszott szerepének tesztelésében;
- b) A szakoktatási és -képzési mobilitást ösztönző, megfelelő intézkedések meghozatala, többek között:
 - A szakmai alapképzésben tanuló diákok, valamint a szakoktatási és -képzési szakemberek országok közötti mobilitásban való részvételének ösztönzése,
 - A helyi és regionális hatóságok, valamint a szakoktatási és szakképzési szolgáltatók ösztönzése arra, hogy teremtsék meg a nemzetközivé válás kultúráját, és dolgozzanak ki a nemzetközivé válást segítő stratégiákat, beleértve a határokon átnyúló mobilitást is,
 - A tanulószereződéses tanulók és a gyakornokok országok közötti mobilitását gátló jogi és adminisztratív akadályok felszámolása,
 - A szakmai kamarák, szakmai szervezetek és egyéb releváns szervezetek ösztönzése arra, hogy támogassák a fogadó és a küldő vállalatokat abban, hogy az országok közötti mobilitásban részt vevő tanulószereződéses tanulók és gyakornokok számára megfelelő feltételeket biztosítsanak,
 - A szakoktatási és -képzési tantervekben a nyelvoktatás, valamint az interkulturális kompetenciák elsajátításának biztosítása,
 - Az uniós eszközök (pl. EKKR, EQAVET, Europass) optimális felhasználása a képesítések és kompetenciák kölcsönös elismerésének fokozása érdekében.

Uniós szintű támogatás:

- Iránymutatás és technikai támogatás az ECVET megvalósításához,
- Az ECVET megvalósításának rendszeres felülvizsgálata (a Cedefoppal közösen),

- A Leonardo da Vinci programon belül az ECVET-projektek tematikus összekapcsolása,
- Ajánlás a tanulmányi mobilitásról (2011),
- Bizottsági javaslat alapján a szakoktatási és -képzési mobilitáshoz kapcsolódó uniós referenciaérték elfogadásának mérlegelése (2011),
- Javaslat a szakmai gyakorlat minőségi keretrendszeréről,
- Az egész életen át tartó tanulás programja/a Leonardo da Vinci program keretében a tanulószereződéses tanulók mobilitásának előmozdítása, többek között egy támogató portál révén,
- Az Europass részeként 2012-re európai készségútlevel kidolgozása.

3. A kreativitás, az innováció és a vállalkozói készség erősítése

Nemzeti szintű fellépések:

- a) Kreativitási és innovációs partnerségek ösztönzése (szakoktatási és szakképzési szolgáltatók, felsőoktatási intézmények, formatervezési, művészeti, kutatási és innovációs központok);
- b) Annak ösztönzése, hogy valamennyi szakoktatási és szakképzési szolgáltató (beleértve a köz- és magánszféra hálózatait és partnerségeit) hatékony és innovatív módon, a minőség biztosításával alkalmazza a technológiákat, ennek során rendelkezésükre álljanak a szükséges felszerelések, infrastruktúra és hálózatok, továbbá a folyamatos fejlesztések tükrözzék a technológiai fejlődést és a pedagógiai szemlélet alakulását;
- c) Intézkedések a vállalkozói készség erősítésére, pl. a releváns kulcskompetenciák elsajátításának előmozdítása, gyakorlati tapasztalatszerzés lehetővé tétele vállalatoknál, valamint szakértők bevonása az üzleti szférából.

Uniós szintű támogatás:

- Uniós szintű szakoktatási és -képzési/üzleti fórum létrehozása az alábbi témakörökre összpontosítva:
 - a szakoktatás és -képzés szerepe a tudásháromszögben,
 - átmenetek a szakoktatásból és -képzésből az üzlet világába: a szakoktatásban és -képzésben végzett tanulók vállalkozásbeindításban való támogatásának módja.

4. A méltányosság, a társadalmi kohézió és az aktív polgári szerepvállalás előmozdítása

Nemzeti szintű fellépések:

- a) Megelőző és korrekciós intézkedések meghozatala annak érdekében, hogy a szakoktatás és -képzés a lehető legna-

gyobb mértékben hozzájáruljon a korai iskolaelhagyás elleni küzdelemhez;

- b) Az alacsony képzettségű és egyéb „kockázati” csoportok oktatásban és képzésben való részvételének növelését célzó intézkedések – többek között rugalmas szakmai továbbképzési utak kidolgozásának, valamint megfelelő pályaeorientációs és támogató szolgáltatások alkalmazásának – mérlegelése;
- c) Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazása a képzés elérhetőségének maximalizálása, az aktív tanulás előmozdítása, továbbá a „kockázati” csoportok részvételének megkönnyítését szolgáló, mind a munka-, mind az iskolai alapú szakoktatásban és -képzésben alkalmazandó új módszerek kidolgozása céljából;
- d) A meglévő monitoringrendszerek alkalmazása a „kockázati” csoportok szakoktatásban és -képzésben való részvételének támogatása érdekében: lásd a fenti 1.2. pont d) alpontját.

Uniós szintű támogatás:

- Vademecum a „kockázati” csoportoknak a munkaalapú tanulás és a kulcskompetenciák ötvözése révén megvalósuló bevonásának legjobb gyakorlatairól,
- Tanácsi ajánlás a korai iskolaelhagyás csökkentéséről (2011).

5. Transzverzális célok, a koppenhágai folyamat kormányzása és a folyamatra vonatkozó felelősségvállalás

Nemzeti szintű fellépések:

- a) A végrehajtásra és a különböző eszközök (ECVET, ECTS, a nemzeti képesítési keretrendszerek megfeleltetése az európai képesítési keretrendszernek, az EQAVET-tel összhangban álló minőségbiztosítási rendszerek) hozzáadott értékére összpontosító kommunikációs stratégiák kialakítása az érdekelt különböző csoportjai számára;
- b) A szervezett együttműködést szolgáló mechanizmusok létrehozása valamennyi szinten (szakpolitika és végrehajtás) a szakoktatási és -képzési ágazat és a foglalkoztatási szolgálatok között, ideértve a szociális partnereket is;
- c) Közreműködés a szakmai alapképzésben részt vevő tanulóakra vonatkozó uniós adatok javításában, beleértve a mobilitást és a foglalkoztathatóságot is.

Uniós szintű támogatás:

- A fenti célok megvalósításának támogatása az egész életen át tartó tanulás programján, és adott esetben az európai strukturális alapokon keresztül,
- A tagállamközi és az innovatív projektek közötti egymástól tanulás támogatása,

- Az oktatás és képzés területéhez kapcsolódó közös európai eszközök végrehajtását szolgáló, megerősített koordinációs eljárás létrehozása,
- Európai kommunikációs stratégia az átláthatóságot szolgáló európai eszközökről,
- Uniós szintű szervezett együttműködés kialakítása a szakoktatási és szakképzési szolgáltatók szervezeteivel,
- A szervezett együttműködés erősítése az oktatási, képzési és foglalkoztatási politika területe között,
- A szakmai alapképzésben részt vevő tanulókra vonatkozó uniós adatok javítása, beleértve a mobilitást és a foglalkoztathatóságot is,
- A szociális partnerek további tevékeny szerepvállalása valamennyi szinten a koppenhágai folyamatban (irányítás és felelősségvállalás), valamint további közreműködésük a fent említett rövid távú célok megvalósításában,
- Jelentéstétel a tagállami és partnerországi szakoktatási és -képzési fejleményekről,

- A cserék megerősítése a bővítésben részt vevő és a szomszédos országokkal.

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY HATÁSKÖRÜK KORLÁTAIN BELÜL

1. Hajtsák végre a következőkre irányuló intézkedéseket:

- i. a 2020. évi szakoktatásra és -képzésre vonatkozó átfogó elképzelés megvalósítása a fenti I. szakaszban leírtak szerint;
 - ii. a II. szakaszban a 2011–2020. közötti időszakra kitűzött stratégiai célok, valamint a IV. szakaszban a következő 4 évre (2011–2014) javasolt rövid távú célok megvalósítása;
 - iii. a koppenhágai folyamat kormányzásának és a folyamatra vonatkozó felelősségnek az erősítése a III. szakaszban megállapított elveknek megfelelően.
2. A tagállamok, a regionális és helyi hatóságok, a Bizottság, a tagjelölt országok, az EGT/EFTA országok és a szociális partnerek közötti kölcsönös együttműködésen keresztül, a koppenhágai folyamat tágabb keretében mozdítsák elő az e következtetésekben megfogalmazott elképzelést, célkitűzéseket és elveket.